

Uvodnik

Med snovanjem Onkologije smo se v uredniškem odboru odločali tudi o tem, kakšna naj bi bila najprimernejša zgradba časopisa. Na voljo smo imeli dve možnosti. Izbirali smo med monotematsko obliko, kjer bi celo številko posvetili eni bolezni ali eni od onkoloških dilem, ki bi jo predstavili s prispevki strokovnjakov različnih strok - ali med pestrejšo obliko, grajeno iz več različnih, med sabo neodvisnih prispevkov. Tehnica se je nagnila v korist pestrosti.

Tudi prva številka drugega letnika Onkologije je sestavljena na tak način.

Kaj vemo danes o malignih boleznih otrok? Ali je naše zdravljenje uspešnejše kot včasih? Ali smo z ozdravljenjem otroka končali svoje delo? Kako daleč smo od načela - zdraviti, a ne škoditi? Odgovore na vprašanja take vrste bomo našli v prvem prispevku Pregledov, ki ga je napisala Berta Jereb.

Podobno kot se je razvila kirurška patologija s sodelovanjem kirurgov in se nato vrnila v naročje patologije, se je tudi aspiracijska biopsija začela z idejo in z razvojem pri klinikih, danes pa je že priznana dejavnost patologije. Zakaj je metoda aspiracijske biopsije v onkologiji tako pomembna, pojasnjuje Marija Us-Krašovec v drugem delu Pregledov.

Ali lahko bolniku, ki bi si želel odstraniti materino znamenje, pravilno svetujemo? Igor Bartenjev predstavlja v rubriki V žarišču osnovno diferencialno diagnozo pigmentnih lezij in osnovne indikacije za njihovo odstranitev.

Osrednji del pričujoče številke je klinično-patološka konferenca. Upamo, da bo postala v časopisu stalna rubrika. Ker to počnemo prvič, smo izbrali manj klasičen, pa morda prijaznejši način. Namesto tega, da bi vsak član skupine predstavil svoj del pri razjasnitvi problematičnega, zanimivega ali redkega primera, smo se tokrat odločili drugače in predstavili tipičen primer. Patolog Janez Lamovec je skupaj s kemoterapevtom, radioterapevtom in kirurgom opisal potek ugotavljanja bolezni, zdravljenja in sledenja pri bolnici s karcinomom dojke. Podatkom o dogodkih, ki so povzeti iz popisa bolezni (v poudarjenem tisku), neposredno sledijo širši komentarji o današnjem

znanju, načinih odločanja in o pogojih za izbiro najprimernejšega zdravljenja pri karcinomu dojke (v navadnem tisku).

Zdi se skoraj neverjetno, da je kronična bolečina ob večtisočletnem razvoju različnih oblik medicine vsaj v praksi še vedno eno od nerešenih vprašanj onkologije. Članek Draga Ažmana v rubriki Problemi in perspektive bo gotovo v pomoč vsem praktikom, saj na eni strani predstavi problem bolečine za bolnika in za družbo, na drugi pa terapijo z za nas novimi opiatnimi zdravili s podaljšanim sproščanjem.

V isti rubriki srečamo tudi problem ocenjevanja invalidnosti pri onkoloških bolnikih. Ocenjevanje morfoloških in funkcionalnih okvar zaradi bolezni in zdravljenja in ocenjevanje delovne zmožnosti sta sicer formalno ločena procesa, vendar ju vsebinsko ne moremo povsem razmejiti. Oba značilno vplivata na način in kakovost življenja bolnikov, ki smo jih zdravili zaradi raka; ob vse večjem številu ozdravljenih bolnikov postajata za vse, ki v njihju sodelujejo, velik izziv.

Kakšni so epidemiološki, diagnostični in terapevtski razlogi za to, da je prognoza raka požiralnika pri nas in v svetu tako slaba? Odgovore bomo našli v rubriki Vprašanja in odgovori.

V zadnjem prispevku nam Vera Pompe-Kirn ob izidu 37. poročila Registra raka, v katerem so zbrani podatki za leto 1995, posreduje nekaj najbolj svežih podatkov o bremenu raka v Sloveniji, obenem pa nam sporoča, kaj pripravljajo v Registru v letu 1998.

Letos slavimo šestdeseto obletnico ustanovitve Onkološkega inštituta. Praznovali jo bomo s slavnostno akademijo, ki bo 27. novembra 1998. Na njej bomo predstavili strokovno, raziskovalno in pedagoško delo inštituta in njegovih sodelavcev, predvsem pa prikazali pota za naprej. Temu bomo posvetili našo naslednjo, zimsko številko.

Rastko Golouh, glavni urednik

